UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

S[e]c[und]a, an liceat archiep[iscop]o vel ep[iscop]o clericos alteri[us] ordinare? Non: sine literis proprij ep[iscop]i.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

Unde idem Urbanus ait.

Qui nominatim excōicati ſunt, ⁊ q̄ alioꝝ ſedes inuadūt, alios ordinare non poſſunt.

ORdinatiões q̄ ab hereſiarchis[a] noīatim excōicatis facte ſunt, et ab eis q̄ catholicoꝝ adhuc viuētiū epōrum ſedes inuaſerunt: irritas eſſe iudicam⁹: niſi ꝓbare[b] valuerint ſe cum ordinarentur eos neſciſſe[c] damnatos.

¶ Qui vero ab epīs quondā q̄dē catholice ordinatꝫ, ſed in ſchiſmate a Romana eccleſia ſeparatis conſecrati ſunt: eos nimirū cū ad eccl'ie vnitatē redierint, ſuatis ꝓpriis ordinibus miſericorditer ſuſcipi iubemus: ſi vita ⁊ ſciētia eos cōmendāt. Ammodo ꝟo q̄cūq̄ a predictis ſchiſmaticis ſancteq̄ romane eccl'ie aduerſariis ſe ordīari ꝑmiſerit, nullatenꝰ hac venia dignꝰ habeaṫ. Quāuis aūt mie intuitu, magnaq̄ neceſſitate cogēte hāc in ſacris ordinibꝰ diſpēſationem ꝯſtituerimꝰ: nullū tn̄ preiudiciū ſacris canonibus fieri volumus: ſed obtineāt ꝓpriū robur: ⁊ ceſſante neceſſitate ⁊ illud q̄ꝫ ceſſet qđ factū eſt pro neceſſitate. † vbi em̄ multoꝝ[d] ſtrages iacet: ſubtrahendum eſt aliquid ſeueritati.

E lectio q̄q̄ niſi a catholicis facta fuerit, irrita eſſe ꝓbaṫ.

Unde Gregoriꝰ ſcribit Mediolanenſibus.

Irrita ſit electio que nō a catholicis facta probatur.

NOs[e] in hoīem q̄ non a catholicis eligiṫ[f], nulla prebemus rōne cōſenſum: nec ſi alicuiꝰ vſurpatione factū fuerit, in locū vel ordineꝫ illum ſacerdotis ſuſcipimus.

¶ Queſtio.iij.

QUod auteꝫ[g] epūs vel quilibet ſuperioꝝ clericos alterius ſine propriis l'ris ordinare nō debeat: Calix. pa. ſcribit dicēs.

Alteriꝰ eccl'ie parochianū nullus iudicare preſumat.

NUllus alteriꝰ termios vſurpet: nec alteriꝰ parochianū iudicare[h] vel ordinare aut excōicare preſumat: q꞉ talis iudicatio vel ordinatio aut excōicatio vel damnatio nec rata[i] erit, nec vires vl-

---

poteſt intelligi de nominatim excommunicatis: quorum ordinationes ſcienter recepte non tolerantur quo ad executionem.

O Rdinationes. ¶ Caſus. Hoc cap. diuidiṫ in duas partes. In prima parte dꝫ ꝙ illi qui receperūt ordines ab epīs ordinatis in hereſi, vel ab intruſis, nō toleranṫ in ſuis ordinibꝰ quo ad executionē: niſi ꝓbēt ſe neſciuiſſe in tpe ordinationis eos fuiſſe damnatos. In ſcđa dꝫ ꝙ illi q̄ receperṫ ordies a ſchiſmaticis quondam tn̄ catholicis epīs: ex mia i ſuis ordinibꝰ toleranṫ ſi boni ſūt ꝓpṫ neceſſitatē: ſꝫ ceſſāte neceſſitate, ſacri canones ꝓpriū robur obtineāt. ſcđa ibi: Qui vero.

a ¶ Hereſiarchis. Id eſt precíſis ab eccl'ia, qui nunq̄ catholici epī fuerunt. De aliis habes. ṡ. ca. ꝓximo.

b ¶ Niſi ꝓbare. Iſti forte erāt pueri cū illi erāt precíſi. Uel forte Rome a papa fuerāt precíſi: ⁊ anteq̄ fama crebreſceret, fuerūt aliqui ordinati ab eis: al's i his que publice fiunt non pōt quis ignorantiam allegare xvj. diſ. qđ dicitis. Et eſt hic argu. ꝙ qui allegat ignorantiā, ipſam probabit. iij. q. ix. indicas. j. q. j. ſi qui a ſimoniacis. ex̄ de elect. innotuit. lxxxij. diſt. propoſuiſti. et hic manifeſte reprobatur diſtinctio Joā. et Ru. hic em̄ diſtinguiṫ inter ordinatos ab illis q̄ receperunt vltimā manus impoſitionem in eccleſia, et ordinatos ab illis qui receperunt vltimā manus impoſitionē extra eccleſiā: et tam hi q̄ illi recipiūt ordinem, ſcꝫ characterem: ſed non executionem.

Ignorātiam, allegāſ illā, ꝓbare dꝫ

c ¶ Neſciſſe. ff. de proba. verius. cōtra. Sed hic preſumebatur eos ſcire. ſic. lxxxij. propoſuiſti. in fi.

d ¶ Multorum. Simile. ṡ. xliiij. diſt. comeſſationes. ⁊ ṡ. diſtin. l. conſtitueretur.

¶ Electio ¶ Caſus. Dictū eſt. ṡ. ꝙ ordinatio hereticorum irrita eſt. Nunc dicit Gratianus ꝙ electio facta a non catholicis, irrita eſt: ſicut habetur in ſequenti cap. cuius caſus planus eſt.

e ¶ NOs. Si. xxiiij. q. j. aperte. ⁊ ca. miramur.

f ¶ Eligitur. Cōſtat ꝙ ſuſpenſus nō pōt eligere vt ex̄ de cōſue. cum dilectus, et ex̄ de eta. ⁊ quali. cū bone. Sed quid ſi maior pars fuerit excōicata, an poſſint alii eligere ſine ea? arg. ꝙ nō. ex̄ de cōcel. preb. ecc. non va. q꞉ diuerſitatē. Item q̄d ſi vnꝰ eſt excōicatꝰ, ⁊ eligit cum aliis: an tota electio vitieṫ? nō, niſi ipſi ꝯmunicent cōſentiendo. ex̄ de ſen. ⁊ re iudi. ad ꝓbandū. vbi caſſaṫ ſnīa iudicū q꞉ vnꝰ iudicū fuit excōicatus. Et arg. ad hoc ex̄ de offi. dele ga. cū ſuper. et. ff. de recep. arbi. pedius. Argu. cōtra ff. qđ cū fal. tu. l. j. §. j. vbi dꝫ ꝙ non obeſt ſi tutor falſus interponit authoritatē ſuā cum tutore vero: q꞉ tenet qđ actum eſt. ſuſpenſus aūt hodie eligit: vt extra de cleri. excō. mi. ſi celebrat.

† Cō̃c. tert. ii. liberorū, cum gl. ſi. de his qui no. ifa. ⁊ ter. in l. j. ſpn. C. de cadu. tol.

Q ¶ Uod auteꝫ. Hec q̄ſtio diuiditur in duas partes: in prima quarū queritur ſi quis dꝫ ordinari ab extraneo epō ſine literis? ⁊ rn̄det ꝙ non: ⁊ hoc ꝓbat vj. autho. ſcđa ibi his authoritatibus. Jo. de fan.

¶ Caſus. Hic ponitur ſcđa queſtio qua queriṫ an epiſcopus vel archiepiſcopꝰ poſſit ordinare clericos alteriꝰ epiſcopi ſine propriis literis. et reſpōdet ꝙ nō: vt probatur per ſequentia cap.

g ¶ Quod autē. Certum eſt ꝙ nullus epiſcopus debet ordinare vel recipere clericos alterius epiſcopi ſine literis ſui epiſcopi: vt. lxxj. diſtin. per totum. nec ſufficiunt ad hoc litere archidiaconi: vt extra de offi. archidiaco. ſignificaſti.

Epūs clericū alteriꝰ epī non ordinet

NUllus. ¶ Caſus. Calixtus papa docet hic ꝙ nullus epūs debet terminos alterius vſurpare, vel alterius parochianū ordinare, damnare, vel excōmunicare: q꞉ talis ordinatio, damnatio, et excōicatio irrita erit: ⁊ ꝙ hoc fieri non debeat, probatur authoritate euangelii dicentis: Ne tranſgrediaris ⁊c̄.

h ¶ Judicare vel ordinare. Niſi in caſibus: vt de peni. diſtin. vj. placuit. ṡ. vj. q̄ōe. iij. ca. vlti. ṡ. iij. q̄ō. vj. peregrina. et cap. j. ⁊. x. q̄ōne. iij. nec numerus. ꝗ. q̄ōne. v. mennā. ⁊. v. q. vij. nos ſi incōpetēter. ⁊ in caſibꝰ vbi q̄s ſortitur forū: ‡ ⁊ cū quis negligit ſuū locū ꝯuertere ad fidem. xvj. q. iij. placuit. ij. ⁊ cum epūs ſolus eſt in vna prouincia: vt. lxv. diſt. ſi forte. in fine.

‡ Qui not. iij. q. vj. in prin.

i ¶ Rata. Sꝫ queriṫ ſi vnꝰ iudex ſniam excōicationis

Sētentia nulla an poſſit ratihabitione confirmari.

latā ab alio ratā habere poſſit.arg.ꝙ ſic.j.e.lugdunen̄.
ꝛ.iij.q.vj.hec quippe.lxiij.diſtinct.ſalonitane.nā factū
falſi ꝓcuratoris poſſum ratū habere.extra de offi.dele.cum olim.ff.de iudi.licet.et electionē que nulla eſt
poſſuꝫ ratā habere.extra de elec.ꝙ ſicut. Itē adoptio
iniuſta poteſt confirmari.ff.de ado.adoptio.Item ſententia femine et ſerui confirmaꝭ: licet
nulla ſit: vt.iij.q.vij.tria in princ.ꝛ ff.de.offi.pret.barbari⁹.extra de arbi.dilecti.ꝛ eſt ar.ad hoc inſti.de teſta mili.§.ſꝫ ſi qs.nā et per appellationem poteſt confirmari quod nullum.eſt.ff.rem.ra.hab.l.iij.§.falſus.
Sed contra extra de ꝯſue.ad noſtrā Itē quod meo nomine geſtum non eſt,ratum habere non poſſum: vt.ff.de neg.geſt.ſi pupilli.§.ſed ꝛ ſi ego Itē cuius p̄ſentia deſideratur,eius ratihabitione non poteſt confirmari vt inſti.de autho.tu.in.fi.Itē ſi ſententia excōicationis cōfirmaretur, retro eſſet quis excōmunicat⁹: qđ eſſet abſonum.Dicas ergo ꝙ ſententia q̄ nulla eſt:non poteſt ratihabitione cōfirmari: quia ſententia plus habet iuris ꝙ̄ facti.ꝛ in illa.l.ff.rē ra.ha.fuit ſentētia lata a ſuo iudice: ſꝫ contra ius.ꝛ ſufficit ꝙ litigator credat ſe condemnatum,ad hoc vt teneat iudicium.ff.fa.her.cum putarem.ſolus tamen p̄nceps poteſt ſententiā,que nulla eſt,confirmare:vt.ij.q.j.in primis.et iij.q.vj.hec quippe.quia et ipſe mutat ſubſtantialia rei.C.de rei vxo.acti.in prin.ſic intellige.iij.q.vj.hec quippe.Alia autem que plus habent facti ꝙ̄ iuris, vt emptio,locatio,ꝛ traditio: poſſunt ꝯfirmari.ff.đ cur.fur concilio.§.vlt.vnde donationem factam a laico et non nomine epiſcopi poteſt epiſcopus confirmare: vt xvj.queſtione.j.ca.vlti.ꝛ extra de iure pa.cura paſtoralis.Si autem aliquis ordinat clericos alterius credens ſuum epiſcopum ratum habiturum, tunc poteſt talis ordinatio confirmari per ratihabitionem: vt.j.e.lugdunenſ.ſecus ſi non poneret ſpem in ratihabitione illius: vt.ff.de ſo.ſi quis offerenti.In ſententia aūt dici poteſt ꝙ ſi aliquis nomine alterius tulit ſententiā ꝙ tunc poſſit ratificari.Ioā.Quid iuris ſit de hoc,et de ſentē.excō.notatū in queſtionibus.B.

Deut.xix.d. puer.xxij.d

las habebit:qm̄ nullius alterius iudicis niſi ſui ſententia tenebiꝭ aut dānabiꝭ: vnde et dn̄s in Deuteronomio loquitur dicens.Non tranſgrediaris terminos antiquos,quos poſuerunt patres tui.

Idem. Palea.

Placuit vt deiceps nulli ſacerdotū liceat quēlibet ꝯmiſſum alteri ſacerdoti recipere ad penitentiā ſine ꝯſenſu ei⁹ cui ſe prius cōmiſit, niſi per ignorātiā illi⁹ cui peccās prius ꝯfeſſus eſt:qui vero ꝯtra hec ſtatuta facere p̄ſumpſerit:grad⁹ ſui ꝑiculo ſubiacebit. Itē Celeſtinus papa.

¶ In alterius parochia (niſi eo vacante) nulli aliquid agere licet.

Nullus primas,nullus metropolitan⁹ a,null⁹ reliquorū ep̄orū alterius adeat ciuitatē,aut ad poſſeſſionem accedat que ad eum nō pertinet,et alterius ep̄i parochiā ſup eius diſpoſitione:niſi vocatus ab eo cui⁹ iuris eſſe cognoſciꝭ: vt quicꝙ̄ ibi diſponat vel ordinet aut iudicet ſi ſui grad⁹ honore potiri voluerit:ſin aliter preſumpſerit, dānabitur:ꝛ nō ſolum ille,ſed cooperatores ꝛ cōſentientes ei: qꝛ ſicut ordinatio,ita etiā eis iudicatio et aliarum rerū diſpoſitio ꝓhibetur:nam qui ordiare b nō poterit:quō iudicabit c nullatenus ꝓculdubio iudicabit,aut iudicare poterit. Itē ex cōcilio Meldenſi.

¶ De eodem.

In dn̄icis diebus vel feſtis p̄ſbyteri anteꝙ̄ miſſas celebrent,plebem interrogēt ſi alterius parochian⁹ in eccleſia ſit,qui ꝓprio cōtēpto preſbytero ibi miſſam velit audire:quē ſi inuenerint,ſtatim ab eccleſia abijciant:et ad ſuā parochiā redire compellant. Item ex concilio Nanetēſi.

¶ De eodem.

Nullus pbr̄ aut diaconus alterius plebanuꝫ (niſi in itinere fuerit,vel placitum habuerit) ad miſſam recipere audeat.

Item ex conci.Antiocheno.

¶ Ad ordinationē clericorū vel eccleſiarū alterius ep̄i niſi ab eodem inuitatus non accedat epiſcopus.

Nullū epꝫ audere debere ex alia prouincia ad aliā tranſitū facere: ꝛ ordinare aliquos in eccleſia aut preferre ad ſacruꝫ miniſterium: nec ab alijs illuc attrahatur ep̄s niſi forte ꝑ lr̄as rogatus abierit,non ſolū a metropolitano d,ſꝫ et ab his q̇ cū eo ſunt oīb⁹ ipſi⁹ ꝓuincie ep̄is.Qꝫ ſi nullo inuitāte inordinate ſupueniat ep̄s,et aliq̄s vel ordinare p̄ſūpſerit,vel q̊ſlibet illi eccl̄ie cōpetētes q̇ ad ſe minime ꝑtinēt,vſurpare tētauerit:vacua e q̄dem et inania erūt oīa

Nullus primas ¶ Caſus. Celeſtinus prohibet in hoc ca.ꝙ null⁹ p̄triarcha vł archiep̄s vel ep̄s iudicet vel ordinet vel diſponat aliq̄d in parochia alterius niſi fuerit iuitat⁹. Si vero p̄ſumpſerit,dānabitur cū cooperantibus et conſentientib⁹ ei. Nā ſi ordinare nō poteſt,nec iudicare poterit.idē dicit de epiſcopo in duobus ſequentibus ca.ſ.ꝙ irritaerit talis ordiatio et ipſe dānabitur.

a ¶ Metropolitanus.Si metropolitan⁹ nō pōt itrare dioceſim ſuffraganei ſui niſi vocatus,vt hic đr:q̄liꝭ ergo viſitat dioceſim,ꝛ recipit ibi ꝓcurationes: vt ex̄ de cē.ſopite.ex̄ de preſcrip.cū ex officij?Sꝫ illđ intelligo in eo caſu qn̄ ꝑ negligentiam deuoluiꝭ ius ad metropolitanum,vel ēt ꝑ appellationē.

b ¶ Ordinare.ar.gu.ex quo minus non lꝫ,nec maius: vt.xliiij.diſt.nulli.xvj.q.ij.viſis.ꝛ ſꝫ hoc min⁹ eſt ordinare ꝙ̄ iudicare: qꝛ ſol⁹ pōt ordinare,ſed non ſolus iudicare ad depoſitionem.j.xv.q.vij.ſi autem.et.c.felix.ꝛ.c.vlti.

Mai⁹ nō licet cui non lꝫ min⁹

c ¶ Judicabit.Sepe tamē iudicat qui non poteſt ordinare: vt archidiacon⁹.vt.xxv.diſt.perlectis.ꝛ ex̄ de tempo.ordi.cum in diſtribuendis.

d Nullū.¶ A metropolitano.hoc intelligas in arduis negocijs: † aliter ſufficit voluntas epiſcopi: vt.ſ.c.proxi.

† Et totā ꝓuīciā ꝯtingētib⁹: vt dixi in lr̄a.

e ¶ Vacua,quātū ad executionē altarꝫ:tn̄ cōſecratio

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

manebit: vt. vij.q.j.epiſcopus in dioceſi.

a Epiſcopū. ¶ Ordinandum.ſi tamen ſuū ſubditū alibi excõmunicaret, videt ꝙ tenet.xj.q.iij. ſi epiſcopus.ſicut Paulus abſens excõmunicauit Corinthiū.ꝛ facit ad hoc.vij.q.j.ſi quia preſbyter.ꝛ.c.ſi ꝗ ꝓo. ſine reſpectu tamen pro tribunali non poteſt ibi ferre ſententiam: vt argu. extra de offi.le. nouit. ff.de offi.pre.l.iij.de iuriſ.om.iu.l.vlti.ff. de offi.ꝓcõ.ꝛ le.l.ij. De hoc plenius dixi extra de offic.leg.nouit.

b ¶ Ex teſtimonio. Nunquid hoc teſtimoniū ſufficit iſti vt non iterum examinetur ab illo epiſcopo? Arg. ꝙ ſic.xix.q.ij.due. xlvij.diſ.de petro, et.xvj.q.ij.ſi quis epiſcoporuꝫ, ſicut tutori dato i teſtamento, ſufficit teſtimoniuꝫ pr̃is: vt inſti.de ſatiſd.tu. §.j.argu. contra. lxxiij.diſt. ſanctiſſimo.ſed ibi de collocādo in eccleſia ſecunda. Item nūquid ſufficiunt litere archidiacõi? nõ: vt extra de offi.archi. ſignificaſti.ſed hoc verum eſt vbi non eſt conſuetudo ꝑſcripta. ꝗ.ea. queſt,iij.con queſtus.

Tutor teſtamentariꝰ non tenet ſatiſdare

Epiſcopi. ¶ Caſꝰ Statuitur in hoc ca.ꝙ quilibet epi ſuas regãt eccl'ias vł parochias, ꝛ ad alienas nõ accedãt, ſꝫ ꝗlibet in ſua ꝓuincia diſponat ꝗ diſponēda ſunt.

Dioceſis pro regione ponit,ꝛ ecõtra.

c ¶ Dioceſim.id eſt prouinciam ſiue regionē: ſic ecõtra nomen regionis pro dioceſi ponit.ſ.c.proxi. ſic ꝛ ꝗ.proxi.q.per ſingl'as.ij. valet hoc conſiderare ad inſtrumēta ꝛ diuiſiones ꝓuinciarū: vt.vj.q.iij.ſcitote.

Non inuitati. ¶ Caſus. Dicit in hoc ca.ꝙ epi non debent ire ad alienas parochias ſup ordinandis aliquibus vel diſponēdis eccleſiaſticis cauſis: ſꝫ vnaqueqꝫ ſynodꝰ ordinet intra ſuã ꝓuinciã que diſponēda ſunt, ſicut in cõcilio Niceno ſtatutū eſt.

¶ Diu. Hec eſt ſcda pars diſtinc.ſm Jo.de fan.

¶ Caſus. Concludit Gratia.ex ſupradictis ꝙ nullus epꝯ clericos alterius ordinare debet: et querit incidenter ſi cõtingat clericos ordiari ab epo nõ ſuo: an poſſint in ſuis ordinibꝰ tolerari a ſuis epiſcopis. Et rñdet ꝙ ſic: vt dicit in proxi.c.

que geſſerit: ipſe vero huius indiſciplinati auſus ꝛ irrõnabilis cepti dignas cauſas expēdat, tanqꝫ depoſitꝰ a ſctã ſynodo, ꝛ propter huiuſcemodi preſumptionē iam ꝑdãnatꝰ.

Item ex eodem.

¶ Ad ordinationē eccleſie ꝗ ſibi cõmiſſa nõ fuerit, minime accedat epiſcopus.

Epiſcopū non debere in alienã irruere ciuitatē que illi ꝓbatur non eſſe ſubiecta: neqꝫ in regionē ꝗ ad eius curã minime noſcit ꝑtinere, ad aliqđ ordinãdū[a]: neqꝫ p̃ſbyteros aut diaconos cõſtituere ad alios epos ꝑtinētes, niſi forte cum volūtate ꝛ teſtimonio[b] ꝓprie regionis epi. Qđ ſi quiſpiam horū qđ tale facere voluerit: irrita ꝗdeꝫ erit talis ordinatio: et ſup his etiã ꝗ male vſurpauerit, a ſynodo arguat: nã ſi ordinare nõ potuerit, nullatenꝰ ad alios pertinētes iudicare preſumat. Item ex ſynodo cõſtãtinopolitana.

¶ Nõ accedãt epi ad eccl'ias que ſunt extra eoꝝ dioceſim.

Epiſcopi qui extra ſuaꝫ dioceſim[c] ſunt, ad eccleſias que extra terminos eorū ſunt, nõ accedãt: neqꝫ confundant et ꝑmiſceãt eccleſias ſm regulas ſtatutas. Alexãdrie quidē epi ea que ſunt in Egypto tãtūmodo gubernēt: oriētales autē epi ſolius Oriētis curã gerãt: ſeruatis tamē honoribus primatꝰ eccleſie Antiochene, ꝗ in regulis Nicene ſynodi ꝯtinētur. Sed ꝛ Aſiane dioceſis epi: ꝛ ea que ſunt in Aſia, et ꝗ ad Aſianã tm̄mo do dioceſim ꝑtinēt, gubernēt. Ponti autē epi põtine tm̄mõ dioceſis habeãt curã. Thracie ꝟo ipſius tm̄mõ Thracie.

Item. ¶ De eodem.

Non inuitati epi vltra dioceſim accedere non debēt ſuper ordinãdis aliqbꝰ vel quibuſcūqꝫ diſponēdis eccleſiaſticis cauſis ſeruata regl'a ꝗ ſupraſcripta eſt de vnaquaqꝫ dioceſi. Manifeſtū nãqꝫ eſt ꝙ ꝑ ſingulas quaſqꝫ prouincias ꝓuicialis ſynodꝰ adminiſtrare ꝛ gubernare oĩa debeat ſm ea ꝗ ſunt in nicena ſynodo definita. His authoritatibus ꝓhibent ꝗlibet epi clericos alteriꝰ ordinare. Sꝫ ꝗrit ſi contingat eos aliqbꝰ ſacros ordines diſtribuere: an ordinati ab epis ſuis i ꝓprijs ordinibꝰ recipi poſſint? De his ita ſcribit Urbanꝰ pa.Hu. Lugduneſi.archiepiſcopo.

¶ Clerici ab epo alteriꝰ parochie ordinati, a proprio in ſuis ordinibus recipi nõ poſſunt.

Lugdunenſis parochie clericos quos cõtra ſtatuta canonū ab alterius parochie epis ordinatos literaruꝫ tuarū ſignificatione monſtraſti: cum graduū ſuorū honore recipe, religiõis tue prudētia poterit[d]: ſi eos alias canonice ꝛ ſine prauitate aliqua ordinatos cõſtiterit: ſi tñ eoꝝ probabilē vitã id indulgentie ꝓſpexeris ꝓmereri. Legimꝰ quippe ſanctū Epiphaniū epm ex dioceſi ſancti Joãnis Chriſoſtomi ꝗſdã clericos ordinaſſe quod ſanctus[e] vir oĩno nõ feciſſet, ſi ei detrimētū fore perbat hoc Joan.placere [f] ſicut non facit furtum qui credit hoc placere domino: vt inſtit,de ob,que ex qua,delic,naſcuntur.§.j. [f]

Lugdunēſis. ¶ Caſꝰ Lugduneſi.archiepus queſiuit ab Urbano vtrū in ſuis ordinibus poſſit tolerare quoſdã clericos ſuos ab aliis epiſcopis, ordinatos, cum eis diſpēſando. Et reſpondet ꝙ ſic ex miſericordia ſi bone vite ſint: et ſine prauitate fuerint ordinati iniūcta eis penitentia competēti. Et hoc probat exēplo Joã. Chryſo.ꝗ clericos ſuos ordinatos a ſancto Epiphanio tolerauit, ꝛ in ſuis ordinibꝰ recepit: qđ nõ feciſſet ſi ſciret eos non recepiſſe ordines. iij. pa.

d ¶ Poterit. Argu.ꝙ ſequēs ratihabitio confirmat qđ ꝑmo fuit inutile: vt.lxiij. diſtinc, ſalonitane.et.xvj.q.j.ca.vlt.

e ¶ Qđ ſanctus vir.ſic.ſ.xxvij.diſtinct.qui de menſa.vij.queſtione.j. omnis. Sed nõne iſte epiſcopꝰ delię ordinãdo clericos alteriꝰ? quomodo ergo ſanctꝰ fuit? Omiſſis multis ſolutionibꝰ dic ꝙ excuſatur ideo quia vtiliter geſſit: et quia credebat

ꝗđ no. ſ. e.c.j. in gl.ij. in fi.

f Idē tꝫ Bar. l.l.iter. oĩe. §. recte.ff. de fur. glo.cuꝫ nota, in ca.dudū.ij. de elect.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

a ¶ Moderatio tua. permittitur hic ep̄o diſpenſatio canonis vel criminis penalis. ſi.eſt.§.j.q̄o.v.ca.vlti.in fi.ſed nō pmitteret ſi ſimoniace fuiſſent ordinati.j.q.j. erga. de penitētialib⁹ nō eſt dubiū: qꝛ hoc pōt quilibet ſacerdos: vt.xxvj.q.vij.tempora penitudinis.

epatuum ſe nō poteſt metropolitan⁹ intromittere: ſed cōmunia negocia que non magis pertinēt ad vnum ꝙ̄ ad aliū: ſed ad ſtatū totius ꝓuincie: vt ꝯgregare ſynodū: examinare ep̄m: ⁊ ordinare: hoc pōt: nō tñ ſine cōſilio aliorum epiſcopoꝝ: vt.j.e,ca.j.⁊.ij.iij.⁊.iiij.et.v.

Quod autē. ¶ Caſ⁹ hic intitulatur.iij.q̄o. qua querit an archiep̄us poſſit abſoluere vel dānare clericos ſui ſuffraganei illo incōſulto: ⁊ certuꝫ eſt ꝙ non, niſi cū appellatur ad eū, vt habetur de cōſuetudine: vel ſi ep̄s decederet: ⁊ eos arbitrio archiep̄i diſpenſari voluerint clerici: vt.j.e.conqueſt⁹.vel niſi epiſcop⁹ ſit negligēs: vt.j.e.cum ſimus. vel niſi controuerſia ſit inter ep̄m ⁊ ſuum clericū: vt.j.xj.q.j.ſi clericus. vel niſi diſſētio eſt de electiōe ep̄i: vt.§.lxiij.diſ.ſi forte. Sꝫ hoc hodie corrigitur per conſtitutionē Innocentij pape Sed quia cōmunia negocia prouincie: vt ſynodum congregare, ep̄m examiare, poteſt facere: non tamen ſine conſenſu alioꝝ: vt.j.c.j.ij.iij et.iiij.⁊.v. Et procedit hoc ordine. Primo probat ſuꝑficialiṫ ꝙ archiepiſcop⁹ poteſt abſoluere ⁊ dānare parochianos ſui ſuffraganei illo incōſulto/vſqꝫ ad.§.ſed contra.deinde ꝓbat contrariū vſqꝫ ad.§.ſola.in quo tractat de excellentia pape: ⁊ hoc vſqꝫ ad.§.vltimū.in q̄ ſoluit contrarietatē. Dicit ergo ꝙ ſicut eccl'ie toti⁹ ep̄atus ſunt in poteſtate ep̄i, ſic eccleſie toti⁹ archiep̄atus ſunt in ptāte archiep̄i: ita ꝙ ep̄o non licet aliq̄d agere ſine ꝯſilio metropolitani: ſꝫ itellige in his q̄ ptinēt ad generalē ſtatū ꝓuincie totius ep̄atus.

b ¶ Quod autē. Metropolitan⁹ ep̄o incōſulto nō pōt iudicare clericos ſuos/niſi in caſib⁹ ſpecialibus.ſ.quādo cauſa ꝑ appellationē defertur ad ip̄m: vt.j.ea.conqueſtus.vel niſi cauſa ſit inter ep̄m ⁊ clericū: vt.xj.q.j. ſi clericus. Itē cū diſſentio eſt de electione ep̄i: vt.lxiij. diſt.c.vlti.hoc vero non tenet hodie per id q̄d eſt extra de elec.qꝛ propter. Item cum ſuffraganeus eſt negligens: vt.j.e.cum ſimus. Itē oīa male acta poteſt puni re et retractare: vt.xxvj.q.v.quicūqꝫ.⁊.xij.diſt.de his. Item ſi de cōſuetudine aliquid obtinuit: aut ſi ep̄s deceſſit: vt.j.ea.conqueſtus. Aliter de ſpecialib⁹ negocijs

penderet. Quos igiṫ recipiēdos moderatio ᵃ tua arbitrata fuerit: iniūcta ſatiſfactiōis gratia ꝑpter eccleſiā quā offenderūt cognita pnīa miſerationis ītuitu in ſuo quoqꝫ honore recipies: ſalua tñ in oīb⁹ ſanctoꝝ canonū diſciplina.

¶ Queſtio.iij.

Quod aūt ᵇ archiep̄us clericos ſui ſuffraganei illo incōſulto dānare valeat, vł abſoluere ſic videtur poſſe ꝓbari: ſicut totius ep̄atus eccleſie in poteſtate ſūt ep̄i, ſic ⁊ eccleſie totius archiep̄at⁹ ad dioceſim pertinent archiep̄i. Vocātur enim ep̄i a metropolitano in partē ſolicitudinis, nō in plenitudinē poteſtatꝭ. Sic quippe vices ſuas eis impertitur, vt poteſtatē ſuā ſibi non adimat: vnde ⁊ ſine ei⁹ cōſilio nihil eis agere licet.

Sicut in cōcilio Martini pape legitur.

¶ Nec ep̄i ſine metropolitani cōſenſu, nec ille ſine eorum cōſenſu aliquid agere debet.

Per ſingulas ꝓuincias opꝫ ep̄os cognoſcere ᶜ metropolitanū ſuū: ⁊ ip̄m primatus ſui curam ſuſcipere: nihil autē opꝫ agere ᵈ reliquos ep̄os preter eū, ſcḋm ꝙ antiquitus a patribus nr̄is conſtitutū in canone ꝯtinetur: ꝓpter quod ⁊ metropolitanus nihil ꝑſumptiue aſſumat abſqꝫ conſilio ceterorum.

Itē ex cōcilio Antiocheno.

¶ Sine metropolitani ꝯſcientia extra ſuam dioceſim nihil agat epiſcopus.

Per ſingulas ᵉ ꝓuicias ep̄os ſingulos ſcire oportet ep̄m metropolitanū q̄ eis preeſt, curā ⁊ ſolicitudinē toti⁹ ᶠ ꝓuincie ſuſcepiſſe: ꝓpṫ q̄d ad metropolitanā ciuitatē ab his q̄ cauſas hn̄t, cōcurraṫ. quapropter placuit eū et honore ꝓcellere, ⁊ nihil vltra ſine ip̄o reliquos ep̄os agere ſcḋm ātiquū patrū nr̄oꝝ canonē: niſi hoc tm̄ q̄d vnicuiqꝫ eccleſie ꝑ ſuā dioceſim cōpetit. Unūquēqꝫ em̄ oportet ep̄um habere ſue dioceſis poteſtatē: vt regat ⁊ gubernet ſecundum ...

Per ſingulas ¶ Caſ⁹. Dicit hic ꝙ ep̄i in ſingulis ꝓuincijs debent recognoſcere ſuuꝫ metropolitanum, ſibi obediendo: ⁊ nihil agere d̄ cōmunibus negocijs ſine metropolitani conſilio. Similiter nec metropolitano licet ſine conſilio epiſcoporum aliquid facere de negocijs cōmunibus.

c ¶ Cognoſcere. .i.reuereri. i. diligere: vt ibi. Nō noui vos.vij.q̄o.j.ſicut vir.in fine.

d ¶ Agere.quod ad ſtatum cōmunē pertinet: vt.j.e. archiepiſcop⁹.ſic.§.lxxx.diſt,nō debere.

Per ſingulas ¶ Caſus. In niceno cōcilio fuit ſtatutum vt archiep̄s per ſingulas prouincias curam gereret, et ad archiepiſcopū appelletur: ſine cui⁹ conſilio ep̄i nihil agere poſſunt/niſi de his q̄ ad proprias eorum parochias ſpectant: et econuerſo metropolitanus ſine conſilio epiſcopoꝝ nil agere poteſt.

e ¶ Per ſingulas.ſi.ij.q.vij.metropolitanum.

f ¶ Totius ꝓuīcie. Hic videtur ꝙ archiep̄s eſt iudex ordinari⁹ toti⁹ ꝓuincie. nā hꝫ ꝓcurationē ⁊ viſitationē totius dioceſis: vt ex̄ de preſcri.cū ex officij. ⁊ qꝛ vn⁹ eſt iudex ꝓuincie: vt.vij.q.j.in apib⁹. ex quo em̄ archiep̄s eſt iudex ep̄i: ergo eſt iudex dioceſis ſue: arg.ff.de pecu.ſer.ſi ſeru⁹ me⁹. Nā ex eo ꝙ vicari⁹ eſt in peculio ordinarij, ergo ⁊ peculiū vicarij: vt ibi dicit et preterea hic dicit ꝙ oēs q̄ cās hn̄t, cōcurrant ad metropolitanū. Itē qꝛ determinat cauſas delatas ad ip̄m ꝑ q̄relam: vt x.q.iij.quia cognouimus. Sed licet poſſet dici ꝙ̄ ſit ordinarius, ſe tamen nō pōt intromittere de cauſis ſubditoꝝ/niſi in caſibus exceptis: vt ex̄ de offi.ordi.paſtoralis.in pn̄.ſi tñ ferat ſnīam aliquā in ſubditos ſuffraganei ſui, bene tenet: cū ſit iudex ipſorū. arg.in autent. de defen.ciui.§.et iudicare.et.§.ſeq. vbi dicitur ꝙ preſes vel maiores iudices nō poſſūt ferre ſentētiam vltra ſummā.ccc.aureoꝝ.ſi tñ tulerit, tenet: vt ibi innuiṫ, h.

Archiep̄s an ſit iudex ordinari⁹ totius prouincie. Hoc verꝫ eſt ſcḋm La. vt not. iij.q.vj c.j.i gl. ij.vbi dixi de hoc,ar.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN